

Wandelroute Torenveen

Tekst: Bertus Boivin / Melle Burema
Foto: Henny Leijtens

Donkere wolken pakken zich vanmiddag samen boven de Hondsrug. Even later klaart het op en zien we de eerste zwaluwen van het voorjaar boven de Hunzelanden. Hoog in de lucht zingen veldleeuweriken. Er scharrelen patrijzen langs de nieuwe Hunzebocht. Een blauwe kiekendief speurt vanuit de hoogte naar veldmuisjes en een paartje watersnippen voelt zich thuis in de russen van het poeltje. De vogels hebben de nieuwe natuur van het Torenveen tussen Gieten en Gieterveen onmiddellijk ontdekt. Nu de mensen nog...

Informatie over de wandelroute

Lengte route 6,5 km.

U kunt de lengte verdubbelen door aansluitend de zuidelijke lus over de kades richting Gasselternijveen heen en terug te lopen. Startpunt parkeerplaats begin fietspad van Veenhof naar Torenveen. Vanaf Gieten de Bonnerdijk nemen. Na de hoogspanningsmasten 1e weg rechtsaf (Koestroomdijk). Op het einde van de weg bij Veenhof linksaf, in haakse bocht linksaf naar de parkeerplaats.

Gps-coördinaten startpunt

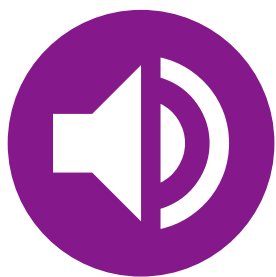
N 53° 00' 18" / **O** 06° 49' 22"

Openbaar Vervoer

Buslijn Assen-Stadskanaal, halte Rotonde in Gasselternijveen. Vanaf de halte via Vogelhemsweg naar de Hunze.

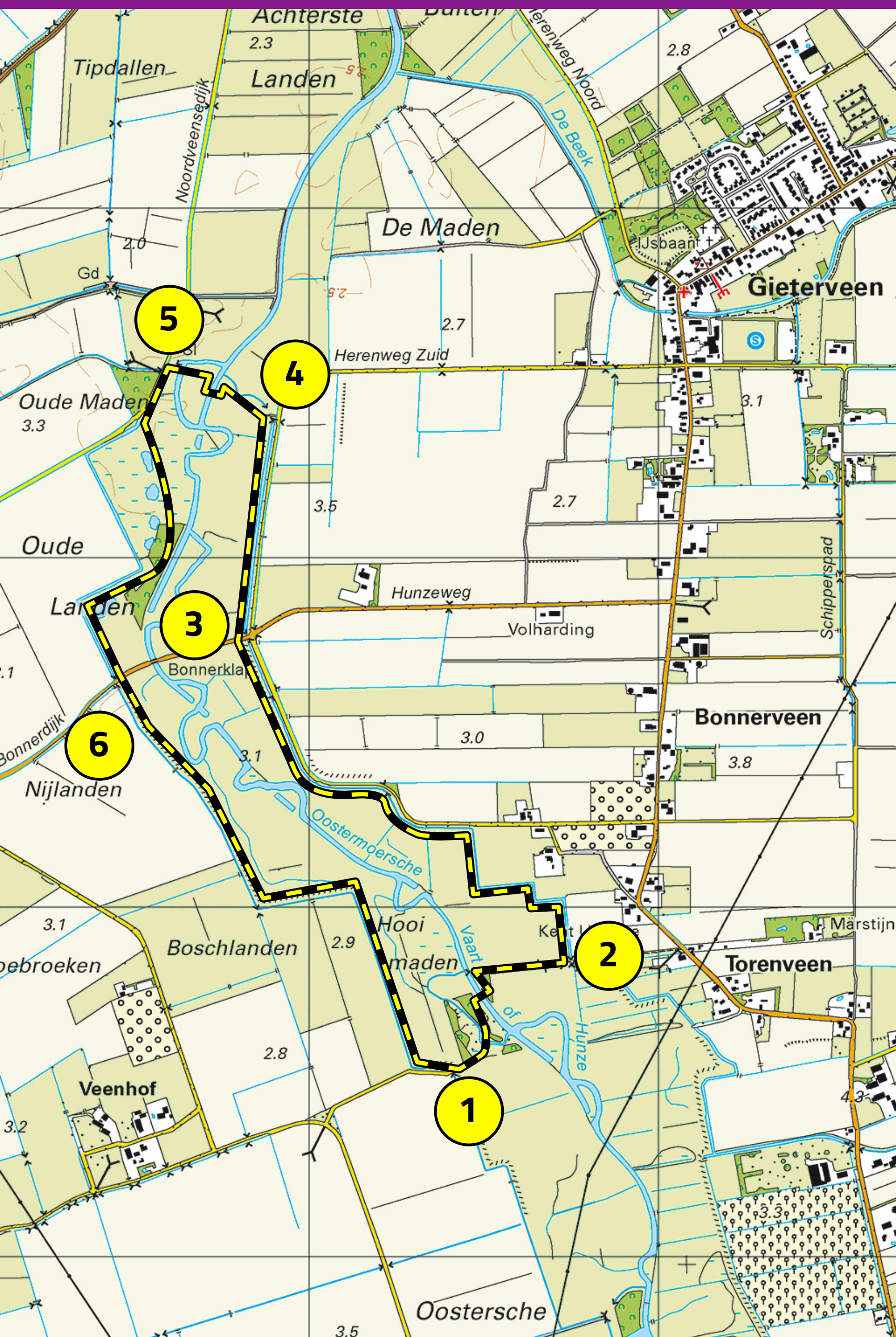
Zie www.9292ov.nl of bel (0900) 9292.

Begaanbaarheid is goed op de graspaden. Honden zijn niet toegestaan i.v.m. het vee.

Audiotour (7 min)

Route Torenveen

Routebeschrijving Torenveen

- 1** Neem vanaf de parkeerplaats het fietspad. De houten brug en de betonnen brug passeren.
- 2** Aan de rand van het beekdal bij de klaphekken aan weerszijden door het klaphek linksaf. Nu steeds de sloot aan uw rechterhand houden.
- 3** De weg oversteken naar het klaphek aan de overkant.
- 4** Op het fietspad linksaf. De stuwtjes passeren.
- 5** Aan de rand van het beekdal vóór de doorgaande weg door het klaphek linksaf. Houd steeds de sloot aan uw rechterhand.
- 6** De weg oversteken naar het klaphek aan de overkant.

Benedenste Verlaat

Tot het eind van de 18e eeuw was de Hunze de enige transportroute om turf uit het Oostermoer te halen. Het was een voortdurend gevecht om het riviertje bevaarbaar te houden. Een aantal verlaten (sluisjes) moest het water op peil houden. Ter hoogte van het bosje aan het begin van de wandeling lag het Benedenste Verlaat. Iets verder zuidelijk lag vóór Gasselternijveen nog het laatste sluisje. Verder kwam je niet met een schip.

1 Vergeten bochten

Aan het begin van de 19e eeuw nam het Stadskanaal de functie van de Hunze als turfroute over. De Hunze kreeg een nieuwe rol

Hunze bocht

als afwateringskanaal. Tussen 1956 en 1962 pakte het Waterschap De Oostermoerse Vaart het gebied grondig aan. De Hunze werd rechtgetrokken en lag voortaan opgesloten tussen kades om het water binnen de perken te houden. Met stuwen en gemalen was het waterpeil voortaan exact te regelen.

De Ruilverkaveling Gieten verdeelde dit deel van het Hunzedal in efficiënt te bewerken percelen. Als een herinnering aan hoe het eens geweest is, werd hier en daar een stukje oude Hunze bewaard. In het Bosland langs het fietspad van Veenhof naar Torenveen lag zo'n oude Hunzebocht die in de loop van de tijd is verland.

Beekherstel

Het Drentse Landschap, Het Groninger Landschap en het Wereld Natuur Fonds kwamen in 1995 in hun Hunzevisie met plannen om de Hunze zijn natuurlijke loop terug te geven. Sindsdien is er in het Hunzedal gewerkt aan beekherstel. De meanders worden weer open gegraven en veel kades zijn verdwenen om de rivier de ruimte te geven. Naast beekherstel is nu ook waterberging een belangrijke doelstelling. Het Hunzegebied fungeert als een klimaatbuffer. In natte periodes kan het verruimde beekdal miljoenen

Zie ook het youtube filmpje over het gebied

kubieke meters water vasthouden. In drogere tijden vangt de klimaatbuffer het kwelwater uit de Hondsrug op. In 2010 startte in het Torenveen het project Klimaatbuffer Hunze. Hierin werkt Het Drentse Landschap samen met de provincie Drenthe, het ministerie van VROM en het Waterschap Hunze en Aa's.

Nieuwe kansen

Sinds het begin van de eeuwwisseling is Het Drentse Landschap begonnen grond in het Torenveen aan te kopen. In totaal was er voor het project 170 hectare nodig. Naast percelen in het dal kocht Het Drentse Landschap ook buiten het gebied grond aan om een aantal van

de 25 betrokken boeren ter compensatie elders land te kunnen aanbieden.

Het project verliep buitengewoon voorspoedig. Iedereen werkte mee. De streek voelde zich er nauw bij betrokken, omdat het project nieuwe kansen bood. Zeker voor de landbouw die vaak kwalitatief veel beter land terugkreeg. De boeren werden nauw bij de uitwerking van de plannen betrokken. Een aantal zal de komende tijd bij het Torenveen betrokken blijven als hun vee het weiland langs de Hunze gaat begrazen. In Den Haag mag het een tijd lang gebruikelijk geweest zijn om de tegenstellingen tussen landbouw en natuurorganisaties als groot en onoverkomelijk mogelijk voor te stellen. Hier in het Hunzedal is daar nog niets van gebleken.

4 Nieuwe inrichting

De wandelroute volgt de nieuwe kades van de Hunze van Torenveen naar het fietspad De Lenthen en weer terug.

U volgt steeds de kade rond het natuurgebied. Een brede sloot zorgt ervoor dat het water buiten het natuurgebied op landbouwpeil gehouden kan worden. Bij de stuw aan de noordkant van het Torenveen-gebied komen de oostelijke en de westelijke ontwaterings-sloten bij de hoofdstroom.

Onderweg ziet u hoe de gekanaliseerde Hunze

op allerlei plekken is afgedamd om de hoofdstroom de nieuwe meanders te laten volgen. Als het wateraanbod erg groot wordt, kan de voormalige bedding als een 'bypass' fungeren. Hier en daar zijn in het dal slenken gegraven waar het water zich kan verzamelen. Begin 2012 is het Torenveen-project voltooid. De wandeling voert u langs spiksplinternieuwe natuur. Kom kijken om u te verbazen hoe snel de natuur haar rechten in het gebied weer opeist en tal van onvermoede en onverwachte ontwikkelingen in gang zet.

Ten noorden van het Torenveen bezit Het Drentse Landschap ook al zo'n 100 hectare. Zodra er financieel de mogelijkheden voor zijn, zal ook dit gebied opnieuw ingericht worden en zal het Torenveen verbonden worden met de eerder nieuw ingerichte Elzemaat in het noorden.

Keiendrempels

Het hoogteverschil van circa 1,20 meter tussen het stuwtje bij Gasselternijveen en de noordkant van het Torenveen wordt opgevangen door zo'n vijftien keiendrempels. De winde - beroemd bij de sportvissers van de Hunze - kan voortaan probleemloos het Torenveen bereiken om de eitjes af te zetten. Dankzij de keiendrempeltjes kunnen kleine

Ruim honderd weidebeekjuffers in het water van het Torenveen in juli 2013

beekvisjes als riviergrondel, bermpje, serpeling en kleine modderkruipers de Hunze weer op. Een grote beloning voor alle betrokkenen bij het beekherstel zou de terugkeer van de rivierprik zijn. Het diertje wordt sinds enkele jaren weer in de Drentsche Aa gevonden. Deze vis leeft eerst als larve in de bodem van beken en rivieren, trekt dan naar zee en keert als volwassen dier terug naar het zoete water om er eieren te leggen.

6 Veenhof

In het voormalige veengebied tussen het Hunzedal en de Hondsrug ligt Veenhof. Deze buurtschap bestaat uit een handvol oude boerderijen. Veenhof is waarschijnlijk al in de

zeventiende eeuw ontstaan. De eerste bewoners waren afkomstig uit de nabijgelegen dorpen Bonnen en Gieten. Hier op hun eilandje in het veen bouwden ze zich een nieuw bestaan. De oudste boerderij van Veenhof stamt in zijn huidige vorm uit 1772. Het jaartal is in de muurankers verwerkt.

Tureluur

Een tureluur is goed te herkennen aan zijn oranje poten. Het is een vogel van het open landschap. Hij houdt van natte beekdalen en

Tureluur

scharrelt het liefst een beetje door het water op zoek naar voedsel. Toen de natte landjes verdwenen, halveerde het aantal tureluurs en kwam hij op de Rode Lijst van bedreigde vogelsoorten terecht. De tureluur heeft echter zijn kansen zien keren. Ook in het herstelde Torenveen is de tureluur meteen een regelmatige verschijning geworden.

Ontdek Drenthe met de Knapzakroutes!

Maak kennis met ruim 60 wandelingen door het onbekende Drenthe. De Knapzakroutes zijn zorgvuldig samengesteld met oog voor natuur en cultuur. Voor informatie en bestellen kunt u terecht in onze [webwinkel](#).

Vakantie bij Het Drentse Landschap?

Stichting Het Drentse Landschap heeft een aantal prachtig gelegen vakantiewoningen in of vlakbij natuurgebieden. Het zijn zéér bijzondere woningen die herinneren aan het Drenthe van weleer.

Wilt u meer weten? Kijk op

www.drentslandschap.nl/vakantiewoningen
of bel tijdens kantooruren (0592) 30 41 39.

Stichting Het Drentse Landschap

Postbus 83, 9400 AB Assen

(0592) 31 35 52

info@drentslandschap.nl

www.drentslandschap.nl

Volg ons op:

Het Drentse Landschap

